
Finantsinspeksioon: Krediidiandjad ei tohi käituda liigkasuvõtlikult

11. aprill 2023

Krediidi kulukuse määr on tarbija jaoks üks peamistest näitajatest, mille suurust tuleks enne krediidi võtmist kontrollida, kuna sellele on seatud ülempiir, millest rohkem krediidiandja tarbijalt nõuda ei või. Tarbijad seda näitajat alati ei kontrolli ja krediidiandjad on leidnud viisi, kuidas ülempiirist mööda hiilida.

Krediidi kulukuse määr jätab nii mõnegi tarbija külmaks just seetõttu, et ta ei saa selle tähendusest aru. Lihtsalt öeldes näitab krediidi kulukuse määr seda, mitu protsenti kasutatud laenusummast peab

kliekt krediidiandjale aastast tasuma. Krediidi kulukuse määrale kehtestatud ülempiiri mõte on kaitsta tarbijat tarbijakrediidilepingust tulenevate ehamõistlikult kõrgete kulude eest.

Finantsinspeksioon on tuvastanud, et mõned krediidiandjad hiilivad krediidi kulukuse määra ülempiirist siiski mööda. Seda on teinud enamasti krediidiandjad, kes pakuvad tarbijatele krediidiliini ja krediidikonto lepinguid. Selliste lepingutega määratakse tarbijale liimit, mida ta saab kasutada just siis, kui vaja. Samas krediidi kasutusse saamiseks tuleb esitada väljamaksetaotlus. Krediidiandjal on seejuures õigus seada krediidi kasutusse võtmisele eeltingimused (nt vähim summa) või keelduda krediidi kasutusse andmisest üldse. Intresse makstakse vaid kasutusse võetud summa eest. Krediidiliini ja krediidikonto lepingud sõlmitakse tavaliselt aastateks või lausa tähtajatult. Krediidiandjad arvutavad krediidi kulukuse määra aga vaid korra ehk enne selliste krediidilepingute sõlmimist. Seega aastaid hiljem, kui tarbija endiselt lepinguga seotud on, tuleb tal maksta kasutusse võetud krediidi eest intresse ja tasusid rohkem, kui seadus konkreetsel ajahetkel lubab.

Kuna krediidi kulukuse määra ülempiiri mõte on kaitsta tarbijat liiga kõrgete tasude eest, tuleks Finantsinspeksiooni hinnangul krediidi kulukuse määra ülempiirist kinni pidada kogu krediidilepingu kehtivusaja jooksul. Inspeksioon on seda krediidiandjatele ka korduvalt selgitanud. Mõned krediidiandjad vaatasid tänu sellele oma lepingutes olevad krediidi kulukuse määrad ise üle. Kahele ettevõttele tegi inspeksioon seoses krediidi kulukuse määra nõuete rikkumisega ka ettekirjutusi.

Finantsinspeksiooni töö krediidi kulukuse määra ülempiirist kinnipidamisega seoses jätkub. Sest endiselt on Eestis tuhandeid inimesi, kes maksavad aastaid tagasi sõlmitud krediidiliini või krediidikonto lepingu kaudu võetud krediidi eest rohkem intressi ja tasusid, kui siis, kui nad sõlmiksid täna uue lepingu. Krediidiandja ei tohiks käituda tarbija suhtes liigkasuvõtlilikult ja ära kasutada aastaid tagasi kehtinud madalamat krediidi kulukuse määra ülempiiri nõuet.

Mari Puusaag-Tamm